



KARDINALOVA HOMILIJA NA MISI ZA DOMOVINU
PRIGODOM DANA DRŽAVNOSTI
(Zagreb, crkva sv. Marka, 25. lipnja 2010.)

Liturgijska čitanja: 2Kr 25, 1-12; Mt 8, 1-4.

Preuzvišeni gospodine Apostolski nuncije,
draga subraćo u svećeništvu,
poštovani gospodine predsjedniče Republike Hrvatske,
poštovani gospodine predsjedniče Hrvatskoga sabora,
poštovana gospođo predsjednice Vlade Republike Hrvatske,
cijenjeni predstavnici državnih i vojnih vlasti,
hrvatski dragovoljci i branitelji,
braćo i sestre u Kristu, sudionici ovoga slavlja!

1. I ove godine na Dan državnosti dolazimo pred Boga s molitvom, zahvalom i otvorenim srcem, da bismo kao pojedinci i kao narod oslušivali Božji govor. Ovdje se susrećemo s otajstvom pripadnosti Bogu, upućenosti jednih na druge. Ovdje se ostvaruje zajedništvo Boga i čovjeka te susret s nama samima i s drugim ljudima, u svjetlu Božje prisutnosti na putovima čovjeka i društva.

Božja riječ današnjega dana snažno predočuje dvostruku ugroženost s kojom se čovjek može susresti: ugroženost naroda i ugroženost pojedinca.



U svojoj teškoj povijesti, praćenoj iskušenjima, izabrani se narod više puta približio samom rubu opstanka i posvemašnjem uništenju. Bez obzira na neprestane pozive proroka i na iskustvo Božje blizine, taj je narod popuštao kušnji da traži druga savezništva, ne po Božjoj, nego po ljudskoj mjeri.

Zanemarujući blagoslov Božje prisutnosti, i onda kada je bilo teško, izabrani se narod pouzdavao u ljudsku snagu. Nije prepoznao da time ne samo odbacuje savez s Bogom, nego da time otvara i put izgnanstvu, tragediji koja ima snagu izbrisati nosive sastavnice identiteta jednoga naroda: gubitak slobode i samostalnosti; ubijanja i poniženja predstavnika naroda; rušenje Hrama i domova...

Od progonstva i sužanjstva bili su pošteđeni oni ljudi za koje se držalo da ne znače puno. Sveto pismo kaže: »Neke od malih ljudi ostavi zapovjednik u zemlji kao vinogradare i ratare«. Ti naizgled bespomoćni ljudi, beznačajni u ljudskim očima, ostali su živjeti kao klica koja sadrži snagu prisutnosti Božjega obećanja.

Nakon srušenih palača i slomljene vojne moći; nakon gašenja političkoga utjecaja i okrilja domovine; nakon gubitka najdražih i otimanja bogatstava, u osjećaju nesigurnosti i nostalgije ostao je živjeti ostatak koji je čuvao najveću sigurnost opstanka: Božju vjernost. Ona nije ljudska zasluga niti ljudsko postignuće, nego Božja ljubav prema njegovim stvorenjima.



2. Draga braćo i sestre, kao kršćani pozvani smo oslanjati se na sigurnost koja nam ne dopušta da budemo obeshrabreni i da posustanemo pred događajima koji prijete razgradnjom naših očekivanja. Pred otajstvom zla nalazi se svaki čovjek s vlastitom odgovornošću i vlastitim izborom.

Hoće li ga zlo slomiti do te mjere da odbaci vjeru i pouzdanje u Boga, da upadne u malodušnost, ili će ga upravo poteškoće ojačati u istini da Bog – bez obzira na ljudsku nevjeru – ostaje vjeran? Hoće li pred znakovima umiranja i ljudske zloće živjeti vjera u snagu Kristova uskrsnuća, vjera koja prožima povijest?

Činilo se da je kraljevstvo o kojemu su jednom izrečena sjajna proročanstva bilo na izdisaju. Teško je bilo i zamisliti veći poraz i dublju tragediju. No, ostala je živjeti nada koja je tugu pretvorila u radost. I danas je usred moralne i gospodarske krize ozbiljno uzdrman način života potrošačkog društva koji se svom žestinom reklamira i nudi. Pouzdanje u Boga i susret s njim i u teškim trenucima otvara nove putove za neočekivane plodove.

3. I Evanđelje nas poziva da srce otvorimo istoj nadi Božjega zahvata i obrata, utemeljenoj na njegovoj vjernosti i ljubavi. Prizor susreta Isusa i gubavca slijedi nakon Govora na gori, nakon što je Isus darovao ljudima kruh istine, najveću utjehu koja nadilazi tjelesnu glad. Progovorio je obratom u odnosu prema ustaljenim vrijednostima i blaženima proglasio siromašne, krotke, progonjene... Silazi s gore i pun sažaljenja promatra ljude koji dolaze k njemu, tražeći čvrsto uporište za svoje životne neprilike. Pred njim se iznenada našao čovjek koji je utjelovljenje svega što prijete ljudskoj cjelovitosti, pripadnosti i životnoj radosti.



Gubavac naslućuje tko je Isus; spozna je u njemu neobičnost koja mu otvara oči da vidi Božju prisutnost i da mu može izreći rečenicu koja samo pred Bogom zvuči istinito: »Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti«.

Ipak, ovdje nije samo pitanje ispovijedanja Isusova božanstva.

Kao što je razaranjem Jeruzalema biće izabranoga naroda došlo do granice utrnuća, nešto se slično dogodilo i s čovjekom koji je u ono vrijeme bio pogođen bolešću gube – bio je neprihvatljiv za društvo do mjere nepostojanja. Bili su to ljudi ugašenih života, odvojeni i nepoželjni; ljudi kojima je bio uskraćen dodir i blizina, a sve u strahu od zaraze.

Isus pruža ruku, kao znak prihvaćanja, povezanosti s drugima i zajedništva. Gubavac je Kristovom riječju vraćen u svoju obitelj i u društvo. Isus objavljujući svoje milosrđe, ujedno otkriva bolest društva, duhovnu gubavost koja neprihvaćanjem i sebičnošću razara životno tkivo.

U današnjoj Božjoj riječi vidljivo je kako Bog mijenja tijek povijesti naroda, obitelji i pojedinaca, koristeći upravo ono s čime čovjek ne računa. Isus na molbu ovoga jadnog čovjeka: »Gospodine, ako hoćeš...« izgovara rečenicu koja sažima Radosnu vijest: »Hoću, očisti se!«

Hoću je Božja riječ čovjeku. Iz nje izvire naklonost i dobrota, sućut i blizina. To je odjek Božjeg zauzimanja za čovjeka, onoga Božjeg zauzimanja koje postoji od stvaranja svijeta. Dok čovjek na samome početku izgovara *neću*, Bog pred svakom ljudskom potrebom koja ispovijeda vlastitu grješnost i pouzdanje u Boga ponavlja: *hoću*.



4. Spominjući se događaja na koje nas vraća *Dan državnosti* ne može se previdjeti na koji je način povezana prošlost i sadašnjost i na koji način Bog djeluje u našoj povijesti. Sjećamo se onih događaja u kojima se činilo da ćemo kao narod biti izbrisani; spominjemo se žrtava nasilja i progonstava, razaranja svega što zovemo svetim.

Spominjemo se i onih koji su, dajući drugima najviše što su mogli, udaljavani iz društva, smatrani nepoželjnima; onih o kojima se šuti, premda poznajemo njihovu žrtvu i njihovu nesebičnost.

Zagledani u svoju prošlost i poučeni Božjom riječju, ni danas ne gubimo pouzdanje u Boga. On od neznatnoga i naizgled nevažnoga čini velika djela. Uistinu, u prošlosti su *reliquiae reliquiarum* sačuvale hrvatsku slobodu. Ljudi koji nisu imali društveni utjecaj i moć odazvali su se kada je trebalo obraniti istinu o pravu hrvatskoga naroda na slobodu. Oni koji imaju ionako malo materijalnih dobara, svojim odricanjima svjedoče o veličini, o ostatku ljubavi koja mora postojati, ako želimo da preživi ljudskost. Zbog toga je grijeh zanemariti malene, jer u njima progovara Božja snaga.

I svatko tko je zbiljski velik, bez obzira gdje se nalazio i koju službu vršio, bit će prepoznatljiv samo po veličini u Bogu koji susreće čovjeka u njegovoj slabosti.

5. I ove godine, kao i prethodnih, slušamo o nepovoljnim prilikama, o krizama i teškoćama koje stvaraju napetosti u društvu, prelijevajući se od gospodarskih na politička i općevrijednosna pitanja. U dramatičnim prilikama u kojima se traži ispružena ruka čovjeka prema čovjeku nužan je pogled prema Bogu. Ni jedna se kriza ne može premostiti, ako se zanemari



velikodušnost, izdržljivost te spremnost za žrtvu i odricanje. Kristov križ nas uči nesebičnosti i ljubavi koja uspijeva preživjeti, kad se suoči s otajstvom zla.

U ovoj Euharistiji zahvaljujemo za dar nesebičnosti koja je toliko puta progovorila u povijesti hrvatskoga naroda, a posebno u obrani naše Domovine. Isto tako molimo da kao pojedinci i kao narod budemo ozdravljeni od bolesti koje prijete narodnomu biću, našim obiteljima i pojedincima, a razaraju povjerenje i opće dobro.

Guba koja izjeda hrvatsko tijelo i dušu ponajprije je sebičnost koja ne želi vidjeti ni prihvatiti ispruženu Božju ruku i njegovu riječ. Iz toga se stava rađa traženje 'savezništava' koja ne računaju s Bogom, pouzdajući se u ljudsku lukavost i primamljive ponude koje u konačnosti ostavljaju pustoš i nezadovoljstvo. Naime, sebičnost lako povjeruje površnosti.

Sebičnost previđa malenost; obescjenjuje malene i potrebne te ih odbacuje. Ne računa s njima i izrabljuje ih. Pokazuje li naša današnja usmjerenost da smo učili iz događaja naše povijesti; da ozbiljno prihvaćamo Božji govor?

6. Tražeći danas rješenja na raznim područjima ne smijemo pogaziti malene, potrebne i naizgled neznatne ljude. Njihova nas je snaga obdarila nemjerljivim dobrima. Ona živi u ovome Danu. Kada se pokušava sačuvati sredstva ili pronaći nova kojima bi se ostvarivao boljitak, najprije treba pronaći istinsku svrhu. Kao vjernici znamo da se ona ne može pronaći bez Boga. Koji je to cilj prema kojemu idemo? To nas pitaju svi koji su ugrađeni u ljepotu Domovine.



Zato danas, moleći za Domovinu, molim da nas površnost ne zarazi toliko da previdimo one neznatne na koje ljudska povijest ne računa, a s kojima Bog mijenja povijest. Znam koliki traže ispruženu ruku čovjeka i Božji sućutni pogled.

Uz ovaj Dan državnosti zastanimo i pitajmo se što možemo učiniti da se sebičnost ne širi; da tuga ne prevlada; da se pogođenima neimaštinom ne oduzima najpotrebnije. Maleni i jednostavni su sačuvali nadu u Božju prisutnost od koje je hrvatski narod preživio. Danas smo u susretu s Bogom koji svakomu od nas u našim sebičnostima ponavlja: *Hoću*. Imamo li snage i mi reći: *Gospodine, ako želiš, možeš očistiti svakoga od nas i naš narod od gube sebičnosti*.

Bog ostaje vjeran. To je razlog našega pouzdanja i zalog naše današnje radosti.

Amen.